

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Черкаської
медичної академії

Губенко Інна Інна ГУБЕНКО

25 листопада 2025 р.

ПОЛОЖЕННЯ ПРО СТЕЙКХОЛДЕРІВ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ЧЕРКАСЬКОЇ МЕДИЧНОЇ АКАДЕМІЇ

Положення розглянуто

та схвалено Вченою радою

Черкаської медичної академії

Протокол № 5 від 25 *листопада* 2025 р.

Голова Вченої ради

Губенко Інна Інна ГУБЕНКО

Введено в дію наказом ЧМА

від 26.11.2025 № 106

I. Загальні положення

Положення про стейкхолдерів освітніх програм Черкаської медичної академії (далі – Положення) є нормативним документом, що регламентує взаємовідносини між внутрішніми та зовнішніми стейкхолдерами, а також учасниками освітнього процесу в Черкаській медичній академії (далі – Академія).

Положення розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. №1556-VII, Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 р. №2145- VIII; Стандарту і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти ESG (2015) і ДСТУ ISO 9001:2009. Система управління якістю. Вимоги. Національний стандарт України та інших внутрішніх нормативних документів Академії.

Діяльність стейкхолдерів поширюється на спеціальності й освітні програми Академії де безпосередньо відбувається освітня діяльність, через надання пропозицій та участь у роботі Ради із забезпечення якості Академії та комісії з якості щодо формування, моніторингу та перегляду освітніх програм.

Вплив стейкхолдерів на якість освітніх програм здійснюється через надання пропозицій щодо їх відповідності нормативним документам з освіти та сучасних позитивних тенденцій у сфері охороги здоров'я до Вченої ради Академії

Стейкхолдери рецензують освітні програми спеціальностей в частині фахової підготовки, але не втручаються в процедури здійснення освітнього процесу та академічної складової щодо формування результатів навчання із інтегральної та загальноосвітніх компетенцій здобувачів вищої освіти.

У Положенні терміни вживаються у таких значеннях:

академічна мобільність – можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність в іншому закладі вищої освіти на території України чи поза її межами;

академічна свобода – самостійність і незалежність учасників освітнього процесу під час провадження педагогічної, науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова і творчості, поширення знань та інформації, проведення наукових досліджень і використання їх результатів та реалізується з урахуванням обмежень, установлених законом;

анкетування – метод отримання інформації шляхом письмових відповідей респондентів на систему стандартизованих запитань попередньо підготовлених бланків – анкет. Анкетування відноситься до групи методів, яка носить назву «опитування». У цю групу, крім анкетування, ще входять інтерв'ю і бесіда;

інтерв'ю – це бесіда, вибудована за певним планом через безпосередній контакт інтерв'юера з респондентом з обов'язковою фіксацією відповідей.

вища освіта – сукупність систематизованих знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, інших компетентностей, здобутих у ЗВО у відповідній галузі знань за певною кваліфікацією на рівнях вищої освіти, що за складністю є вищими, ніж рівень повної загальної середньої освіти;

внутрішні стейкхолдери – різні категорії осіб, що отримують освіту (слухачі, здобувачі вищої освіти) та їх батьки; науково-педагогічні працівники,

навчально-допоміжний і адміністративно-управлінський персонал;

галузь знань – основна предметна область освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей, за якими здійснюється професійна підготовка;

здобувачі вищої освіти – особи, які навчаються у ЗВО на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації;

зовнішні стейкхолдери:

1) держава, яка здійснює нормативно-правове регулювання діяльності ЗВО і основне замовлення на підготовку фахівців вищої освіти через розподіл державного замовлення на підготовку кадрів;

2) регіональні органи державної влади та органи місцевого самоврядування;

3) роботодавці (заклади охорони здоров'я, мережа аптечних установ), які зацікавлені в компетентних спеціалістах;

4) школярі, абітурієнти та їх батьки, які знаходяться на стадії вибору ЗВО;

5) освітні установи різних типів та видів, які розташовані в регіоні дислокації ЗВО;

6) різноманітні громадські організації та об'єднання, які безпосередньо не пов'язані із системою освіти (політичні партії, етнічні та інші соціальні групи, творчі спілки, наукові установи тощо), але які зацікавлені у соціальному партнерстві;

кваліфікація – офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважена установа встановила, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) відповідно до стандартів вищої освіти, що засвідчується відповідним документом про вищу освіту;

компетентність – динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати навчальну професійну та подальшу діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти;

освітня діяльність – діяльність ЗВО, що провадиться з метою забезпечення здобуття вищої, післядипломної освіти і задоволення інших освітніх потреб здобувачів вищої освіти та інших осіб;

освітня кваліфікація – це визнана закладом освіти чи іншим уповноваженим суб'єктом освітньої діяльності та засвідчена відповідним документом про освіту сукупність встановлених стандартом освіти та здобутих особою результатів навчання (компетентностей). Освітні кваліфікації присуджуються, визнаються і підтверджуються закладами освіти чи іншими суб'єктами освітньої діяльності;

освітня (освітньо-професійна чи освітньо-наукова) програма – система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

процедура – офіційно встановлений порядок здійснення освітньої діяльності в ЗВО, послідовність дій стейкхолдерів при здійсненні участі в освітньому процесі для внесення пропозицій щодо покращення якості вищої

освіти та освітньої діяльності Академії;

спеціальність – складова галузі знань, за якою здійснюється професійна підготовка;

стандарт вищої освіти – це сукупність вимог до змісту та результатів освітньої діяльності закладів вищої освіти і наукових установ за кожним рівнем вищої освіти в межах кожної спеціальності;

стейкхолдери (англ. *stakeholders*) – зацікавлені сторони, фізичні та юридичні особи, які мають легітимний інтерес у діяльності організації, тобто певною мірою залежать від неї або можуть впливати на її діяльність. Іноді їх називають групами інтересів або групами впливу.

студентоцентроване навчання – це процес якісної трансформації навчального середовища для студентів та інших осіб, які навчаються, (здобувачів вищої освіти) метою якого є покращення їх автономії і здатності до критичного мислення на основі результативного підходу через індивідуальні освітні траєкторії;

якість вищої освіти – це відповідність результатів навчання вимогам, встановленим законодавством, відповідним стандартам вищої освіти та/або договору про надання освітніх послуг;

якість освітньої діяльності – рівень організації освітнього процесу у вищому навчальному закладі, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань.

Апріорі стейкхолдерів для:

– держави – вигідність якісної освіти полягає у патріотичному вихованні, компетентнісній підготовці громадян та їх толерантності, знятті соціальної напруги, подоланні проблем безробіття;

– бізнесу – у формуванні активного споживача на ринку благ та компетентного фахівця на ринку праці, можливості самозайнятості;

– соціуму як локальної соціальної мережі – у збереженні цінностей мікроцивілізації, досягненні загальної мети без владних відносин;

– академії – у збереженні чи розширенні контингенту студентів, отже, фінансовій незалежності та високому рейтингу тощо.

Процедура (від лат. *procedere* – просуваюсь, проходжу) означає офіційно встановлений порядок здійснення освітньої діяльності в академії, послідовність дій стейкхолдерів при здійсненні участі в освітньому процесі для внесення пропозицій для покращення якості вищої освіти в академії.

II. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ СТЕЙКХОЛДЕРІВ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ

Мета залучення стейкхолдерів полягає у забезпеченні об'єктивного оцінювання та отримання пропозицій з удосконалення освітніх програм на регулярній основі, що дозволить підвищити якість підготовки майбутніх фахівців, забезпечити позитивну динаміку зростання показників якості вищої освіти в Академії.

Для цього необхідна координація діяльності здобувачів вищої освіти, адміністрації та зацікавлених сторін, а також гарантів освітніх програм, випускових кафедр, співробітників навчального відділу та інших структурних підрозділів.

Завданнями внутрішніх стейкхолдерів є:

- впливати на покращення якості освітньої діяльності та якості викладання навчальних дисциплін, практичної підготовки, наукової роботи, тощо;
- брати участь у моніторингу якості освітніх програм спеціальностей, робочих програм навчальних дисциплін, методичного забезпечення освітнього процесу, тощо;
- сприяти реалізації права на вибір навчальних дисциплін та можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії;
- сформулювати академічну спільноту на принципах академічної доброчесності, прозорості, неупередженості та достовірності інформації;
- сприяти покращенню якості та матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу.

Завданнями зовнішніх стейкхолдерів є:

- оцінювати відповідність компетентностей, набутих здобувачами вищої освіти, очікуванням і потребам роботодавців;
- визначати рівень задоволення роботодавців якістю підготовки фахівців та рівень конкурентоспроможності випускників Академії;
- пропонувати запровадження перспективних спеціальностей (освітніх програм);
- сприяти проходженню виробничих практик та ознайомленню з інноваціями в управлінні діяльністю підприємств, організацій, установ;
- рецензувати освітньо-професійні програми спеціальностей щодо фахової підготовки, надавати обґрунтованих рекомендацій щодо їх вдосконалення, але не втручатися в процедури здійснення освітнього процесу щодо формування результатів навчання з інтегральних та загальних компетентностей здобувачів фахової вищої та передвищої освіти.

**ІІІ. НАПРЯМИ ВПЛИВУ СТЕЙКХОЛДЕРІВ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ
ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЯКОСТІ ОСВІТИ**

На інституційному рівні Академії стейкхолдери мають право впливати на:

- прозорість управлінських, організаційних, кадрових процесів щодо освітнього процесу;
- адаптацію здобувачів вищої освіти до академічного життя;
- оптимізацію і вдосконалення інформаційних ресурсів (бібліотеки, дистанційного середовища для навчання, офіційного веб-сайту Академії тощо);
- покращення роботи сервісів (кафедра, деканат), відділ кадрів, студентське самоврядування, вчена рада Академії;

– формування академічної спільноти, несумісної з корупцією, академічним плагіатом, самоплагіатом, фабрикацією, фальсифікацією, списуванням, обманом, хабарництвом, необ'єктивним оцінюванням;

– зв'язок з потенційними роботодавцями, організацію та рівень працевлаштування випускників;

– створення груп сприяння академічній доброчесності, комісій з питань етики та академічної доброчесності, розвитку студентських організацій, гуртків, секцій, товариств тощо;

– розробку, моніторинг, періодичний перегляд освітніх програм спеціальностей та їх зміст;

– оцінку якості професорсько-викладацького складу за такими напрямками діяльності: професійні характеристики, педагогічна діяльність, науково-дослідна, навчально-методична та організаційна робота, міжнародна мобільність тощо;

– вибір форм і методів викладання навчальних дисциплін;

– якість методичного забезпечення навчальних дисциплін;

– якість і об'єктивність оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти щодо компетенцій, зазначених в освітній програмі;

– якість матеріально-технічної бази спеціальності;

– якість процесу набуття практичного досвіду здобувачами вищої освіти;

– якість наукової роботи та можливість участі здобувачів вищої освіти у академічній мобільності, наукових проектах, конференціях, публікаціях тощо;

– забезпечення справедливості при розподілі місць у гуртожитку, відрахування здобувачів вищої освіти тощо.

Здобувачі вищої освіти Академії мають право брати участь в опитуваннях, висловлювати власні оцінки і пропозиції, створювати власні сервіси, брати на себе відповідальність і впливати на забезпечення якості освіти.

IV. ІНСТРУМЕНТАРІЙ ВПЛИВУ СТЕЙКХОЛДЕРІВ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

1). Вплив стейкхолдерів на забезпечення якості освітньої діяльності може здійснюватися:

– через участь в адміністративних структурах на рівні Академії та деканату (вчена рада Академії, рада з якості Академії, робочі групи з якості освітніх програм, конференція трудового колективу тощо);

– через органи студентського самоврядування;

– колективно (ініціативні групи, академічні групи, академічний потік);

– індивідуально.

2). Вивчення пропозицій стейкхолдерів щодо покращення якості вищої освіти в Академії може здійснюватися через:

– опитування, репрезентативне опитування;

– анкетування;

– дискусію;

- публічні виступи;
- скриньки довіри;
- відкриті форуми з учасниками освітнього процесу, тощо.

3). Ініціювання внутрішніх стейкхолдерів до проведення опитувань здобувачів вищої освіти щодо покращення якості освітньої діяльності та вищої освіти.

4). Участь внутрішніх стейкхолдерів у процедурах забезпечення та покращення якості освіти через їх співпрацю з відповідальними за певну процедуру і захід. Відповідно до процедур: перший проректор, проректор з науково-методичної роботи, декан факультету, завідувач кафедри, гарант освітньої програми, науково-педагогічні працівники, куратори академічних груп, завідувач навчального відділу, структурні підрозділи, що забезпечують супровід освітнього процесу.

5). Зобов'язання адміністрації Академії забезпечити прозорість і публічність опитувань стейкхолдерів (наявність публічної і прозорої уніфікованої інформаційної системи на сайті Академії).

6). Звітування про результати опитування стейкхолдерів щодо забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти на вченій раді Академії та розміщення звітів на сайті Академії.

V. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Це Положення в повному обсязі набирає чинності з дати введення його в дію наказом ректора Академії.

Зміни та доповнення до цього положення розглядаються і затверджуються вченою радою Академії та вводяться в дію наказом ректора.